

Néprajz és néphagyomány a gimnáziumi nevelésben

„Életünk a jövőre, a teljességre nyitott, s a hagyományok és ezen jövő, ezen teljesség között kell megtalálnunk a folytonosságot.”

Andrásfalvy Bertalan

Somkuti Nagy Gergely

Ciszterci Rend Nagy Lajos Gimnáziuma

CRNLG

2006 óta Néprajz osztály -> D

Mindennapos testnevelés: Néptánc

1.évfolyam: 1.óra Népzene (Bergics Lajos)
1.óra Néprajz

2.évfolyam: 1.óra Néptánc (Várszegi Csaba)
1.óra Néprajz

3.évfolyam: 2.óra Néprajz

4. évfolyam: 2.óra Néprjaz

Áta

2011 szeptemberétől a tanév rendjében és az iskolai programban szerepel, hogy minden osztály vagy tavasszal vagy ősszel egy pénteki napon a házban és a gazdasági udvarban tevékenykedik, kiegészülve a néprajzos segítőkkel. Így minden diákunk négyszer, illetve hatszor biztosan találkozik a kétkezi munkával és a közösséget erősítő helyzettel.

Terepen - Drávaszög

Kalotaszeg

Kunság

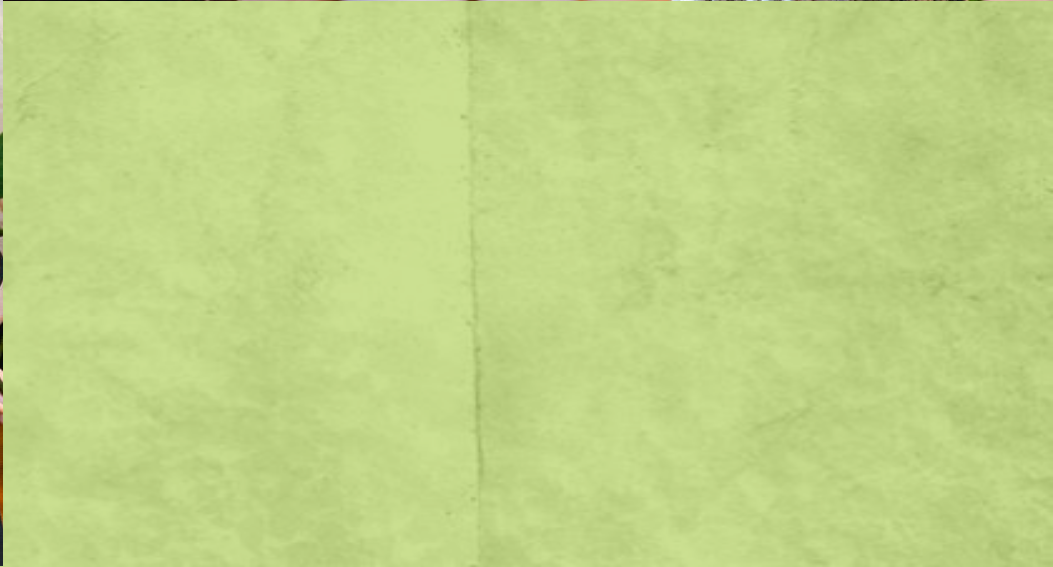
Ballagás

EGY NAP

Népviseletben

Néphagyomány a hétköznapokban

Márton-nap,
november 11.

Betlehemezés

Háromkirályozás, csillagjárás – Január 6, Vizkereszt

Néphagyomány a hétköznapokban

- Busók az iskolában

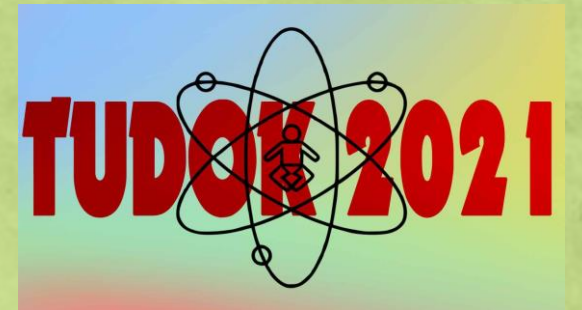
Néphagyomány a hétköznapokban

Szent Mihály-napi mustkészítés (szeptember 29.)

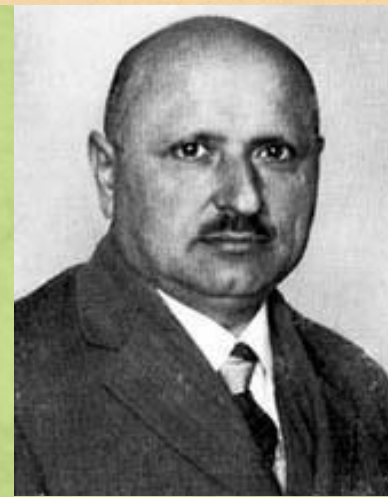
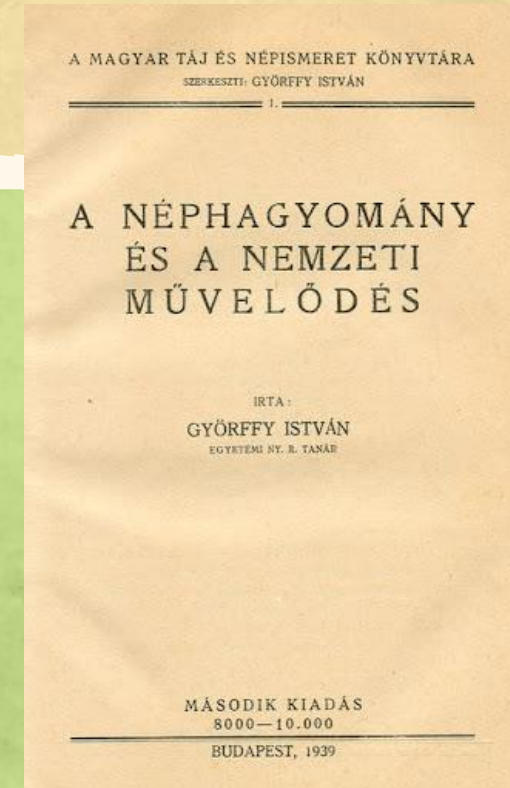
- Metszés -Áta
- Március 25 Gyümölcsoltó Boldogasszony
- Április 24 Egy nap népviseletben
- Tojásfestés
- Skanzen látogatás
- Együttműködés a tanszékkel:
  - Dr. Hesz Ágnes, Dr. Farkas Judit, Dr. Nagy Zoltán, Dr. Máté Gábor
- TUDOK – Kutató Diákok Mozgalma

Györffy István: A néphagyomány és a nemzeti művelődés, 1939

- „az összes tantárgyban a népi szemléletnek kell uralkodnia”
- „Biztos alapokra épített kultúra birtokában más volna környezetünk, művészeti életünk, és talán büszkébben, öntudatosabban néznénk Európára.”
- 1939: Táj- és népkutató tábor, Kikunhalas -> felkészítés középiskolai tanárok számára. (Táj- és népkutatás a középiskolában)
- „Az eddigieknél alaposabban meg kell ismertetni a tanulókkal a hagyományok hordozóját, a népet és a magyar élet színhelyét, a magyar földet, továbbá a kettőjük kölcsönös hatásából létrejövő művelődési értékeket.”

Győrffy: A néphagyomány és a nemzeti művelődés

„a vallási órákban a néplélektant, társadalomrajzot, a magyar órákban a népnyelvet, népköltészetet, a történelem órákban a néphagyományt, a népi művelődést, társadalomrajzot, a település és népiségtörténetet, a földrajz-természetrajzi órákban a településföldrajzot, a tárgyi néprajzot, az ének- és zeneórákban a népzeneét, a tornaórákban a népi játékokat, a táncot, stb.

Minden középiskolai tantárgynak a néphagyományból kell kiindulnia és az egész tanmeneten ezen alapelveknek kell végighúzódnia az első osztálytól egészen az érettségi vizsgáig.”

A népi kultúrában rejlő nevelési lehetőségek

- Karácsony Sándor (Cserkészszövetség társelnöke)

- Kodály: 101 magyar népdal, 1929

„most a Cserkészszövetség egy tisztán

népi magyar dalgyűjtemény kiadására határozta el magát” Kodály

- Regős cserkészzet ->1930 Regős Káté

Néphagyományok összegyűjtése és továbbéltetése, népmese, népdalok gyűjtése, tanulmányozása

Cél: A népi kultúra újra elsajátítása

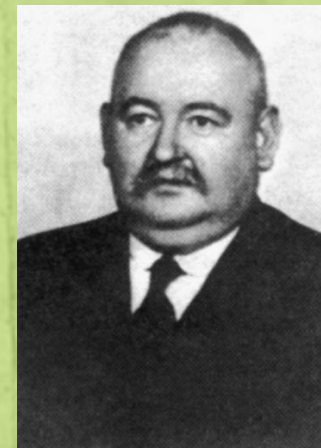

Karácsony Sándor: A magyar lélek

"Ha megkérdeznének tíz magyar embert, hogy miben áll a magyarságuk, tízen tízféleképpen válaszolnának. Ha megkérdeznék ugyanezt a tíz embert, mi jellemzi a németet, a franciát, az angolt, talán pontatlan válaszokat adnának, de a válaszok nem volnának már annyira eltérőek, mint az előbbi esetben. Ha tíz németet a néemetsége, tíz franciát a franciasága, tíz angolt az angolsága felől kérdeznének meg, sokkal jellemzőbben és jóval egyöntetűbben válaszolnának nálunknál...

...azért jó tisztában lennünk vele, hogy mi a "magyar", mert ha tudjuk, hogy mi is hát voltaképpen, nem lehet többé bennünket hamisítványokkal és bolondításokkal falnak állítani."

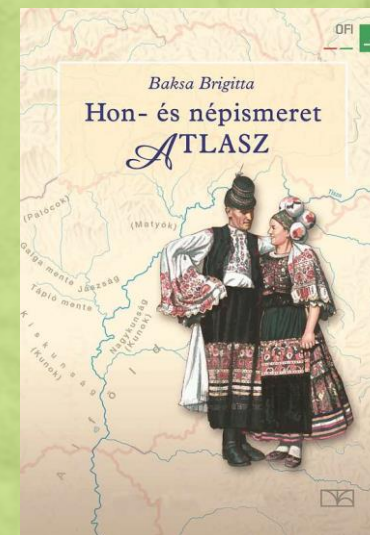

Andrásfalvy: mit jelent a néphagyomány a jövő műveltségében?

„Az iskolai történelemtanításban aránylag többet foglalkozunk a francia vagy angol nép sorsával is, mint a szomszédainkéval. Mivel a magyar néprajz sem kötelező tantárgy az általános iskolában, nem szólhatok arról, hogy mennyire ismerjük meg a szomszéd népek műveltségét, erre sincs hivatalos tantárgy (...)

A népek közötti megértést a népekről szóló ismeretanyag közlése, tanítása szolgálja leginkább, vagyis a néprajztudomány.”

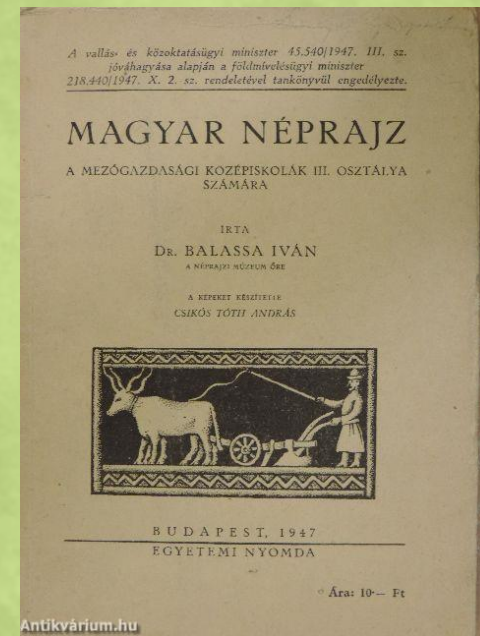

Könyvek:

- Balassa Iván: A magyar néprajz, 1947 (mezőgazdasági szakközépiskolák számára)
- 1959 óta Országos néprajzi és nyelvjárási gyűjtőpályázat – ifjúsági kategória

Szakköri munka, Nomád nemzedék, Táncház mozgalom

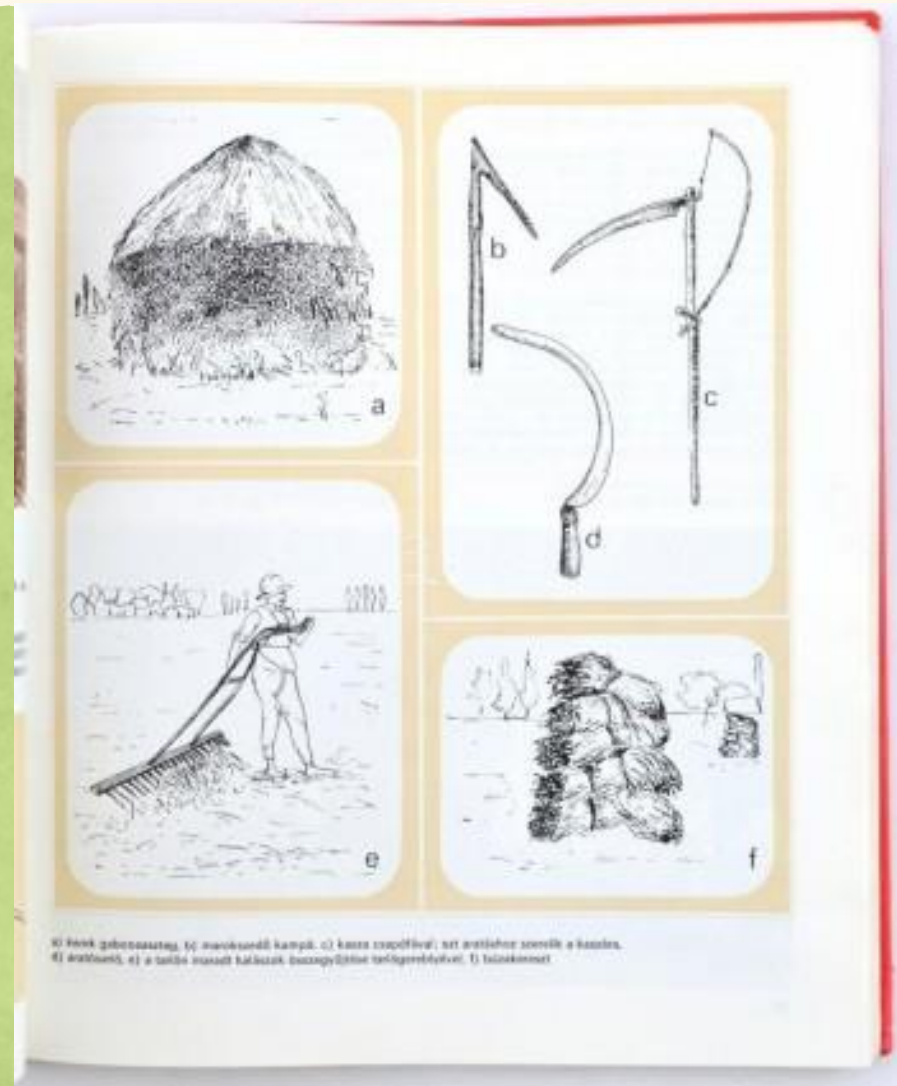
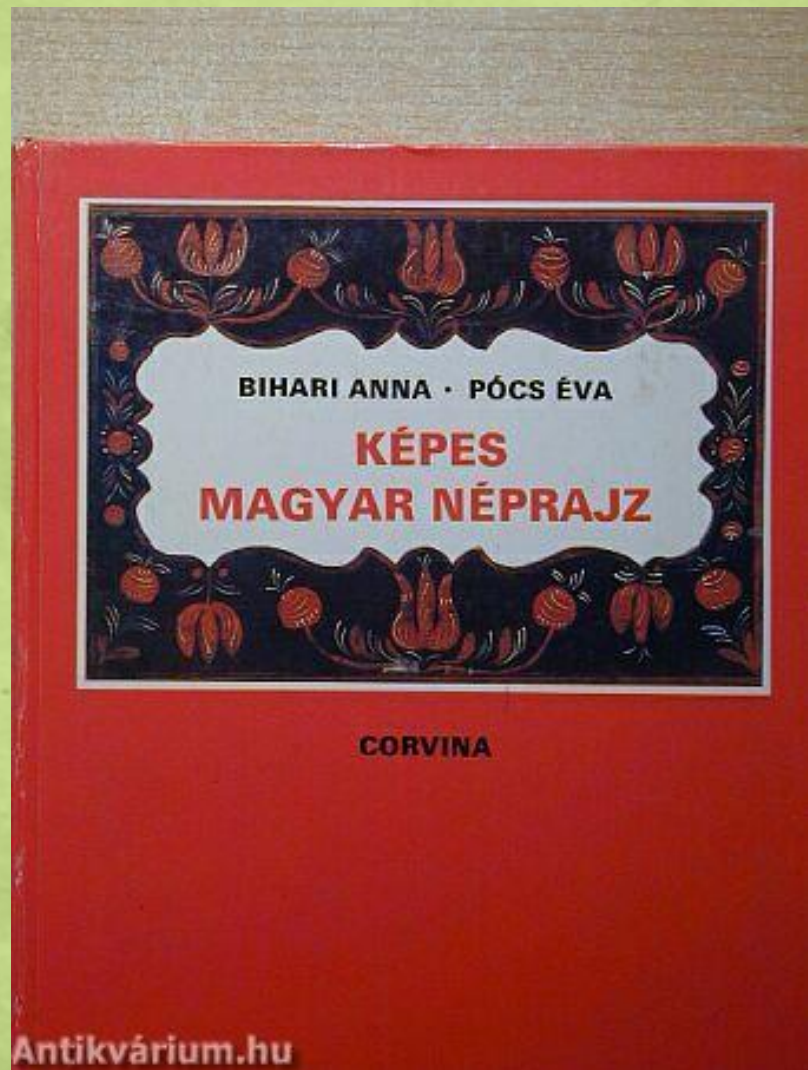

Kósa- Szemerkenyi: Apáról Fiúra, 1973

Bihari Anna-Pócs Éva: Képes magyar néprajz 1985

Dr. Sándor Ildikó, Benedek Krisztina, 2011

Néprajz, néphagyomány

SÁNDOR ILDIKÓ/BENEDEK KRISZTINA

CD-ROM MELLÉKLETTEL

KÉPZŐMŰVÉSZETI KIADÓ

dr. Sándor Ildikó

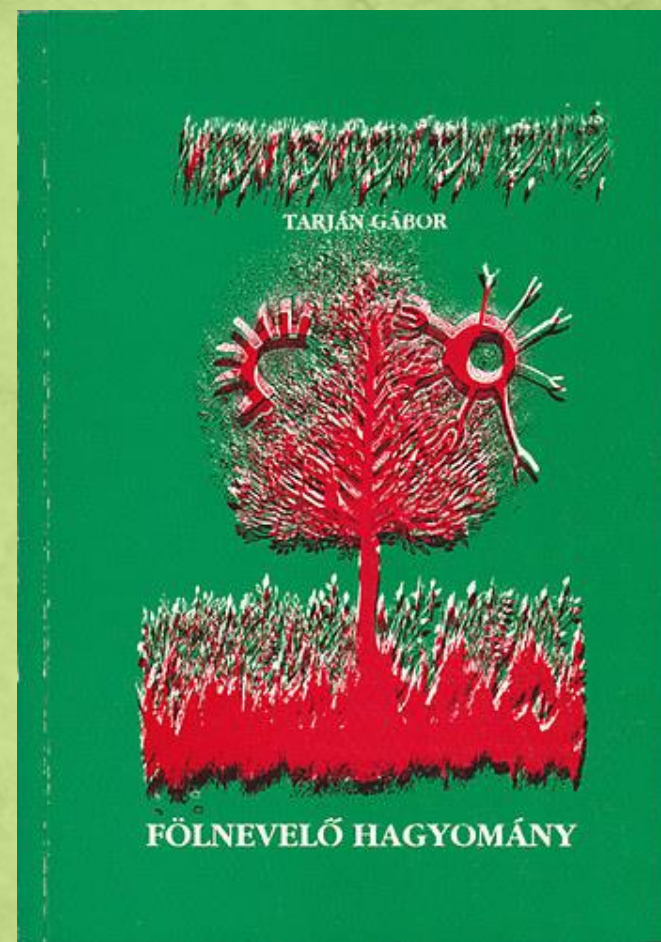
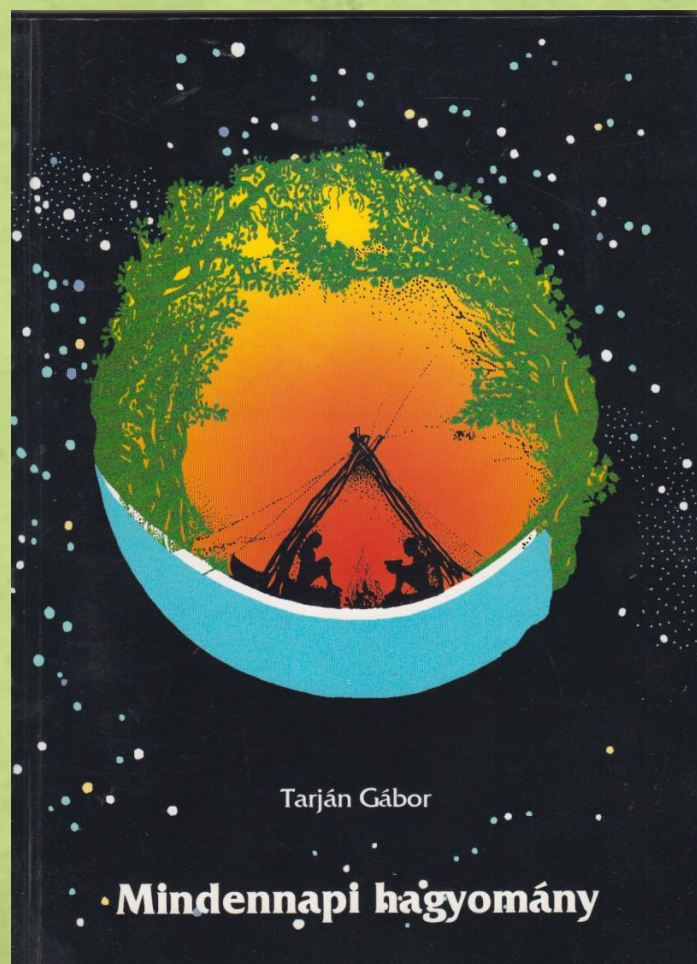
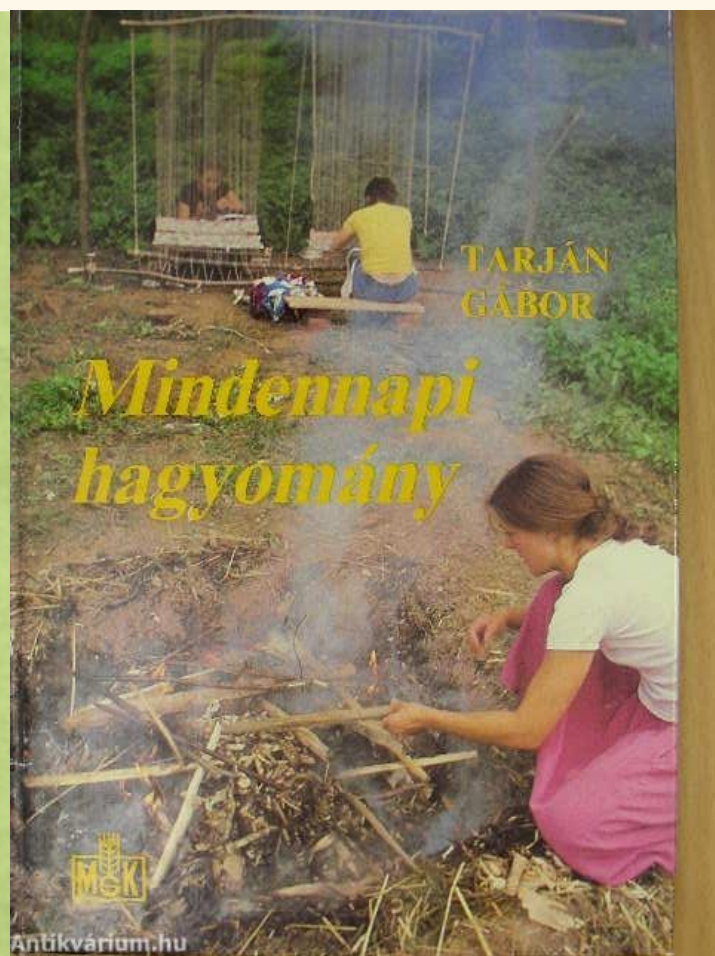
A néprajz és a népművészet alapjai

NEMZETI SZAKKÉPZÉSI
ÉS FELNŐTTKÉPZÉSI
HIVATAL

Tarján Gábor

Kós Károly

A múltunk megvan, a népünk él, és él még népünk művészete is.

